

Eusebi Güell, més que el mecenes de Gaudí

La Diputació de Barcelona publica una extensa biografia de l'empresari

El nom de l'empresari Eusebi Güell (1846-1918) està lligat de manera indissoluble a bona part de les obres de l'arquitecte Antoni Gaudí: el Palau Güell, el Park Güell, la Colònia Güell... Està clar que algunes de les grans construccions gaudinianes no existirien sense la voluntat de qui les va encarregar al genial arquitecte. Molt s'ha parlat i escrit d'Eusebi Güell en relació amb Gaudí però, en canvi, la figura del seu principal i més longeu mecenes i amic havia estat fins ara molt poc estudiada en la seva globalitat i complexitat. Sabieu que Güell va ser protector dels Jocs Florals i de l'Orfeó Català, que va escriure un llibre científic de microbiologia, que va ser diputat provincial pel districte de Gràcia, que va fundar la fàbrica de ciment Asland o que va finançar la construcció de la cúpula de l'església de la Mercè de Barcelona?

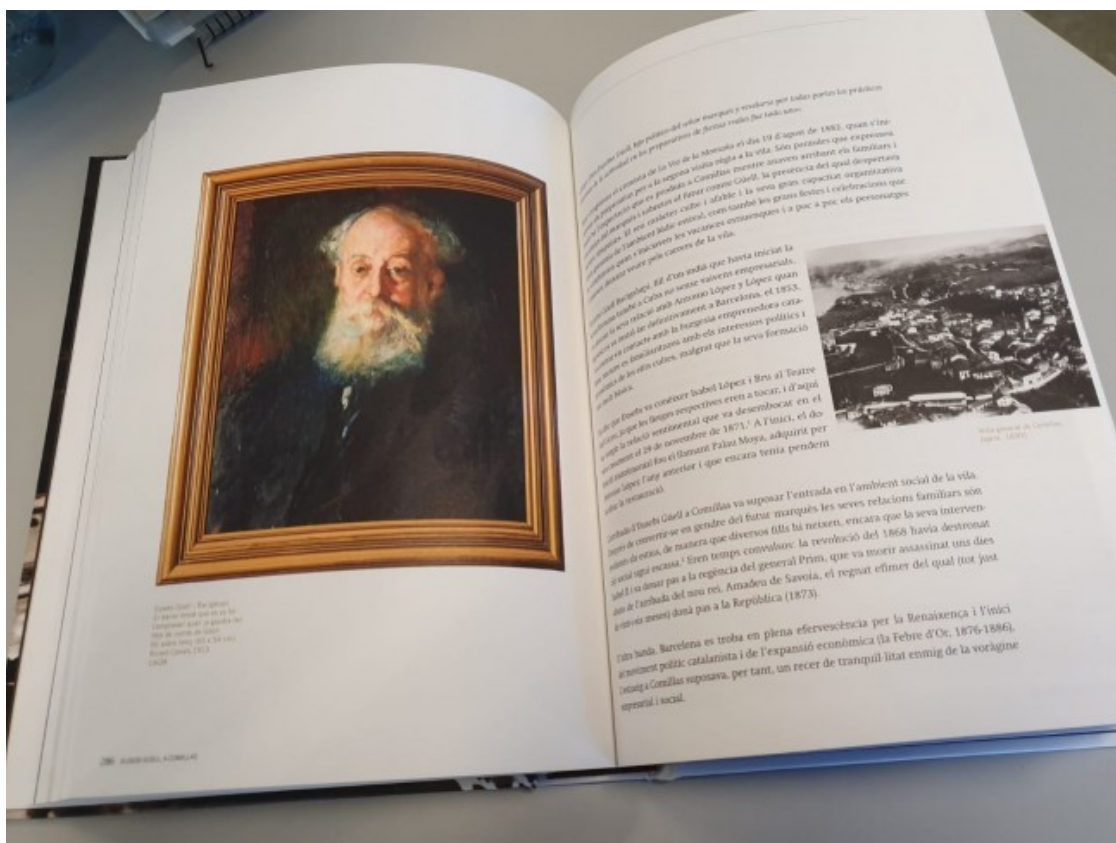

Eusebi Güell de jove

La gran quantitat de projectes empresarials i culturals que Eusebi Güell va tirar endavant, a cavall

entre dos moments especialment emblemàtics de la història de Catalunya, entre la Renaixença i el Modernisme, són una prova de la petjada profunda que va deixar aquest prohom de la cultura catalana. Parlem d'un multimilionari, sí, però no tots els multimilionaris són sensibles a la cultura i decideixen contribuir d'una manera tan decidida al patrimoni cultural d'un país.

Aquest és l'esperit reivindicatiu del personatge amb què la historiadora de l'art Raquel Lacuesta i el periodista Xavier González han abordat la primera biografia completa d'Eusebi Güell, escrita per Raquel Lacuesta i Xavier González, que acaba de publicar la Diputació de Barcelona: *Eusebi Güell i Bacigalupi. Poder, catalanitat, cultura, art* (https://www1.diba.cat/l1briberia/l1stDetall_Publicacions.asp?Opener=Diputacio&ID=62410). És el volum que va servir de base per a l'exposició que els dos autors van comissariar el 2018 sobre Eusebi Güell, amb motiu del centenari de la mort de l'industrial. Com a culminació d'aquella investigació, apareix ara aquesta biografia de Güell que explora totes les cares del polifacètic personatge, "una figura poc i mal coneguda, que fins ara la història ha tractat de manera fragmentària", segons Lacuesta.

El llibre «Eusebi Güell. Poder, catalanitat, cultura, art» Foto: B. Sanchís

Davant de part dels descendents de l'àmplia nissaga Güell i en el que va ser l'aparador més sumptuós a Barcelona de l'empresari, el Palau Güell, edifici Patrimoni de la Humanitat, la coautora del llibre va confessar dilluns durant la presentació del volum que a mesura que avançava la investigació sobre Güell, "sentia les ganes de crear un protagonista de novel·la". I és que el volum descobreix un home amb múltiples fronts oberts, amb una gran hiperactivitat, a qui no li devien quedar massa hores per dormir.

Així, la biografia explora la vida familiar de l'empresari, que va tenir deu fills amb Isabel López, una de les filles d'Antoni López, marquès de Comillas, polèmic pels seus negocis esclavistes a les Antilles. Descriu la seva intensa activitat com a empresari que passa, entre d'altres, per convertir la fàbrica tèxtil del seu pare, El Vapor Vell del barri de Sants, en un complex urbanístic i industrial a Santa Coloma de Cervelló, la Colònia Güell, en un dels exemples pioners de l'anomenat paternalisme social. També explica la seva activitat com a polític catalanista conservador monàrquic, vinculat a partits com la Lliga de Catalunya i la Lliga Regionalista. Però sobretot, es narra la seva intensa implicació en la vida cultural del país i sobretot en gairebé totes les institucions culturals barcelonines. També va ser col·leccionista d'art i de mobiliari, protector d'artistes, escriptors i músics, des de Jacint Verdaguer a Ramon Casas, passant per Felip Pedrell i Josep Pin i Soler. El llibre també dedica un capítol especial, escrit per Enrique Campuzano, a l'empremta de Güell a la localitat càntabra de Comillas, on també hi ha arquitectura gaudiniana.

Eusebi Güell al seu despatx del Palau Güell

La llista de les activitats culturals de Güell que s'inclouen al llibre és molt llarga, tant que la relació de l'empresari amb Gaudí ocupa només quatre planes de les gairebé 400 de la biografia. "Coneixem sobretot el seu llegat arquitectònic, però no coneixíem tant el seu patrimoni en els àmbits literari i musical. Güell va impulsar la presència de Wagner a la ciutat o va introduir l'art anglès victorià aquí, per exemple", afegeix Lacuesta.

Respecte a la fructífera relació de Güell amb Gaudí, en la presentació del llibre, el diputat de Cultura de la Diputació de Barcelona, Joan Carles Garcia Cañizares, es va preguntar què hauria passat "si Güell no hagués vist i s'hagués enamorat de la Casa Vicens, l'obra d'un jove arquitecte, Antoni Gaudí, i no l'hagués triat per treballar per a ell". Els autors del llibre tenen clar que l'arquitecte era un geni en sí mateix, però no hi ha cap altre cas "d'una relació de 40 anys de complicitat creativa en el camp de l'arquitectura, eren dues persones que sabien que passarien a

la història i que els entendrien molts anys després".

El diputat Garcia Cañizares amb el director del Palau Güell, Guillem Mundet i els autors d'«Eusebi Güell. Poder, catalanitat, cultura, art», durant la seva presentació. Foto: Pau Fabregat / Diputació de Barcelona